Omgevingsdienst TWENTE

Aan
Gemeenteraden en provinciale Staten
Deelnemende overheden Omgevingsdienst Twente

Almelo, 3 april 2026

Betreft: Aanbieding Ontwerp programmabegroting 2027 Omgevingsdienst Twente

Geachte gemeenteraden & provinciale staten,

Hierbij bieden wij u, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), de Ontwerp Programmabegroting 2027 van de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) aan. In deze begroting beschrijven wij per programma de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkelingen voor 2027. Daarnaast bevat de begroting de financiële uitwerking en de verplichte paragrafen op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Deze begroting bouwt voort op de ingezette lijn van de afgelopen jaren: het verder versterken van een robuuste en betrouwbare omgevingsdienst die, in nauwe samenwerking met haar deelnemers en partners, werkt aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in Twente. Daarbij staan continuïteit in de uitvoering, kwaliteit en wendbaarheid centraal, in een context van veranderende wet- en regelgeving en een blijvend hoge maatschappelijke en bestuurlijke dynamiek.

Inhoudelijke accenten 2027

In de Ontwerp Programmabegroting 2027 hebben we nadrukkelijk rekening gehouden met inhoudelijke en financiële ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van onze taken. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de vraag naar adviesproducten structureel hoog. Dit is verwerkt in de Ontwerp Programmabegroting 2027. Daarnaast zijn de middelen uit de specifieke uitkering voor energiecontroles in 2027 met één jaar verlengd. Ook zijn de relevante ontwikkelingen opgenomen. De financiële begroting 2027 is gebaseerd op de vastgestelde Programmabegroting 2026 en de vastgestelde Kadernota 2027. Het uitgangspunt is een duurzame en reële financiering, met verwerking van loon- en prijsindexaties conform regionaal advies. Met deze begroting

OD Twente
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo
Postbus 499
7600 AL Almelo

KVK 71101241
BTW NL858579509B01
IBAN NL48 BNGH 028 5175 416
BIC BNGHNL2G

blijft de OD Twente voldoen aan de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten voor een zelfstandige, robuuste organisatie en aan de robuustheidscriteria zoals vastgesteld door het Rijk.

Ter inzagelegging en zienswijze

Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met verzending van de Ontwerp Programmabegroting 2027 aan de raden en staten. Wij verzoeken u deze begroting ter inzage te leggen en voor eenieder beschikbaar te stellen.

Op grond van de Wgr kunnen de gemeenteraden en provinciale staten binnen 12 weken na dagtekening van deze brief hun eventuele zienswijze schriftelijk kenbaar maken bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur stelt u vervolgens schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze(n) en de eventuele conclusies. De zienswijzen, voorzien van de commentaren van het dagelijks bestuur, voegen wij toe aan de Programmabegroting 2027 die op 11 september 2026 ter vaststelling voorligt bij het algemeen bestuur.

Vaststelling

De vaststelling van de Programmabegroting 2027 door het algemeen bestuur staat gepland op 11 september 2026. Wij ontvangen uw eventuele zienswijze, bij voorkeur digitaal, graag uiterlijk 26 juni 2026 via financien@odtwente.nl.

Contact

Voor vragen over de procedure of de inhoud van de Ontwerp Programmabegroting 2027 kunt u contact opnemen met Johanneke Helbig, senior financieel adviseur van de Omgevingsdienst Twente.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de OD Twente,
namens dezen,

Martijn Luikens
Directeur Omgevingsdienst Twente

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Omgevingsdienst TWENTE

Ontwerp Programmabegroting 2027

Omgevingsdienst Twente

Voorwoord

Voorwoord
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2027 van de Omgevingsdienst Twente aan.

De komende jaren staan in het teken van vernieuwing en continuïteit. In alle Twentse gemeenten treden nieuwe colleges aan en ook landelijk is sprake van een nieuw kabinet. Dat vraagt om koersvastheid én wendbaarheid. Vanuit die uitgangspunten bouwen wij gestaag verder aan wat er staat: een robuuste omgevingsdienst die in verbinding met haar deelnemers en partners werkt aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in Twente.

De wereld om ons heen blijft in beweging. Maatschappelijke opgaven, veranderende wet- en regelgeving en bestuurlijke keuzes vragen om een organisatie die betrouwbaar is in de uitvoering en scherp blijft op kwaliteit.

In deze begroting blijven we investeren in professionaliteit, samenwerking en dienstverlening met oog voor de financiële kaders. De afgelopen jaren hebben we een steeds hogere uitvraag aan adviesproducten ontvangen. Dat is duidelijk terug te zien in deze begroting. Met deze begroting spelen we actief in op die groeiende vraag, en gedurende het jaar monitoren we dit. Daarnaast werken we eraan dat de Omgevingsdienst Twente steeds beter aansluit op een structurele en passende uitvraag: wat de gemeenten en de provincie van ons vragen en wat wij daarvoor duurzaam kunnen leveren. Zodat gemeenten en de provincie op ons kunnen rekenen, vandaag én morgen.

De Programmabegroting 2027 sluit aan bij de lijn die wij de afgelopen jaren hebben ingezet. We bouwen verder aan een stabiele organisatie, versterken de samenwerking met onze deelnemers en blijven inspelen op ontwikkelingen die op ons afkomen. Met vertrouwen in onze medewerkers en in de kracht van de Twentse samenwerking kijken wij vooruit.

Wij nodigen u uit om in deze begroting te lezen hoe wij samen verder werken aan een sterke Omgevingsdienst Twente.

Martijn Luikens
Directeur Omgevingsdienst Twente

Jorrit Eijbersen
Penningmeester Omgevingsdienst Twente

Programmabegroting

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

De Omgevingsdienst Twente (OD Twente) werkt op basis van verschillende programma's. De uitvoering van de programma's geschiedt door het leveren van producten die zijn vastgelegd in de producten- en dienstencatalogus (PDC). De verwachte productie uit het traject 'herijking financiering' en vastgestelde productiviteitskaders door het algemeen bestuur (AB) zijn bepalend voor de hoogte van de deelnemersbijdrage. De exacte planning per deelnemer wordt in het Uitvoeringsprogramma 2027 opgenomen.

Naast de reguliere structurele werkzaamheden op basis van de begroting streven we er altijd naar om aanvullende opgaven met een incidenteel karakter uit te voeren. De afgelopen jaren heeft de OD Twente aangetoond deze incidentele opgaven te realiseren. Een mooi voorbeeld hiervan is het project energie(controles). In dit project zijn we ook in staat om de outcome over een aantal jaren in te toekomst te monitoren.

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende programma's. Ook gaan we in op de ontwikkelingen die we op ons af zien komen. Onderaan de programmabeschrijving is de raming van de baten en lasten opgenomen.

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Vergunningen

Het programma Vergunningen werkt grotendeels vraaggestuurd. Op basis van initiatieven vanuit de samenleving beoordelen wij of dit past binnen de geldende milieuwetgeving. Alle producten die wij leveren, sturen wij rechtstreeks naar het bevoegd gezag of de aanvragers. Denk hierbij aan het beoordelen van informatie- of meldingsplichtige activiteiten op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het omgevingsplan. Deze activiteiten vinden bij bedrijven plaats of hebben betrekking op milieuthema's zoals bodem en asbest. Daarnaast geldt voor meer milieubelastende activiteiten een vergunningplicht en geven we adviezen over milieu binnen de ruimtelijke ordening.

De urgentie rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), zoals PFAS, blijft toenemen. Dit vraagt om actuele en toekomstbestendige vergunningen gericht op het beperken van emissies en het beschermen van de leefomgeving. Vergunningverlening vormt daarbij de basis voor effectief toezicht en handhaving.

In 2027 ligt de focus op het implementeren van de Twentse Vergunningenstrategie (TVS). Hiermee versterken we het risicogericht werken in samenhang met toezicht en handhaving: daar waar de milieubelasting en maatschappelijke risico's het grootst zijn, zetten we capaciteit en expertise gericht in. Vergunningen, toezicht en handhaving sluiten hierdoor beter op elkaar aan en versterken elkaar.

Naast risicogericht werken zetten we in 2027 ook nadrukkelijk in op datagericht werken. Thema's als de Kaderrichtlijn Water (KRW), Circulair Materialenplan, ZZS en de bijbehorende vermijdings- en reductieprogramma's vragen om een betere informatiepositie, zowel voor vergunningverlening als voor toezicht en handhaving. Dit vraagt om een verdere doorontwikkeling van het zaaksysteem, zodat data structureel kan worden benut voor prioritering, monitoring en sturing binnen alle programma's. In 2027 gaan wij hierin verdere stappen zetten.

Specialistische kennis vanuit het programma Advies en de inzet van projecten spelen hierbij een belangrijke ondersteunende rol. In 2027 werken we nog meer integraal samen aan een toekomstbestendige werkwijze waarin vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies gezamenlijk bijdragen aan een effectieve bescherming van de leefomgeving.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	**Vergunningen**
Totaal baten	3.937
Totaal lasten	3.937
Resultaat	-

Toezicht

Het programma Toezicht bevordert de naleving van milieu wet- en regelgeving volgens het Twentse VTH-beleid. Controles richten zich bijvoorbeeld op het beperken van schadelijke stoffen en overlast door geluid of geur. Innovatieve methoden, zoals data-analyse en risicogericht toezicht, vergroten de impact. Daarnaast stimuleren we bedrijven om zelf verantwoordelijkheid te nemen.

Klachten en meldingen willen we snel en adequaat afhandelen. Binnen tien werkdagen worden inwoners geïnformeerd over de gegrondheid van hun klacht en de acties van de OD Twente. Transparante communicatie is hierbij essentieel.

Het programma kent een toenemende focus op het gebruik van innovatieve technieken om het toezicht te verbeteren en de efficiëntie te verhogen, zoals het gebruik van drones. De nadruk verschuift van fouten en overtredingen achteraf vaststellen naar proactief toezicht met focus op een zichtbaar maatschappelijk effect.

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

De afgelopen jaren werkten we met statische risico-indelingen per branche. Met het opgeleverde risicoprioriteringsinstrument (RPI) beschikken we nu over een technisch volwassen en dynamisch instrument dat actuele naleefdata, klachten en diverse externe databronnen meeneemt. Hierdoor kunnen we per locatie een actuele en nauwkeurige risicoscore bepalen. Het RPI wordt al gebruikt ter ondersteuning van de werkplanning, maar moet nog bestuurlijk en beleidsmatig worden geborgd in het Twentse VTH-beleid. De VTH-kerngroep werkt aan deze inbedding en aan afspraken over de manier waarop het RPI leidend wordt voor programmering.

Belangrijke beleidsmatige vraagstukken zijn:
- Hoe vertalen we risicoscores naar controles en een normatief toezichtniveau?
- Programmeren we als één Twents gebied of per gemeente?

Het RPI groeit hiermee uit tot hét centrale instrument voor risicogerichte programmering.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	Toezicht
Totaal baten	7.077
Totaal lasten	7.077
Resultaat	-

Handhaving

Wanneer een bedrijf zich na één (of meerdere) hersteltermijn(en) niet aan de wetgeving houdt, gaan we over tot bestuursrechtelijke handhaving. Meestal gebeurt dit in de vorm van een last onder dwangsom, waarbij de overtreder de overtreding ongedaan moet maken of herstelmaatregelen moet treffen. In uitzonderlijke gevallen gaat het om een last onder bestuursdwang of het intrekken van een vergunning.

Voorafgaand maken we de last bekend en stellen we de overtreder in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. In de praktijk blijkt dat een vooraankondiging vaak al voldoende is om de overtredingen te beëindigen. Hoewel slechts een klein deel van alle toezichtzaken uitmondt in een bestuursrechtelijk traject, gaat dit in aantallen toch om veel zaken die aanzienlijk tijd kosten. De afgelopen jaren zien we bovendien een structureel hoge werkvoorraad bij bestuursrechtelijke handhaving.

Deze trajecten vragen intensieve inzet van toezichthouders, vergunningverleners en adviseurs. Dossiers moeten zorgvuldig worden opgebouwd, wat zorgt voor een toenemende urenbehoefte. Binnen de programma's Toezicht en Handhaving neemt daarnaast het aandeel werkzaamheden toe dat direct wordt gestuurd door vragen en signalen uit het veld, wat ook gevolgen heeft voor andere taken.

In 2026 zijn we gestart met een evaluatie van deze ontwikkeling. De eerste opvolging van deze verbeteracties wordt in 2027 doorgevoerd, met als doel om beter te sturen op de werkdruk, capaciteit en kwaliteit.

Op basis van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) worden sommige overtredingen strafrechtelijk afgehandeld, bijvoorbeeld wanneer sprake is van opzet of recidive. Strafrechtelijke handhaving is een repressief instrument. De verwachting is dat juist deze strafrechtelijke trajecten in 2027 sterk zullen toenemen, omdat de bezetting op orde is gebracht. Dit vraagt om extra aandacht voor inzet, deskundigheid en samenwerking met deelnemers en ketenpartners.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	Handhaving
Totaal baten	647
Totaal lasten	647
Resultaat	-

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Advies

Het programma Advies draagt met specialistisch kennis over lucht, geur, geluid, externe veiligheid, omgevingsadvies, soortenbescherming en bodem bij aan de overige programma's. Advisering geschiedt intern als bijproduct van bijvoorbeeld vergunningen, toezicht en handhaving. Wij adviseren onze bevoegde gezagen desgevraagd ook over beleid met betrekking tot milieu en VTH. Dankzij onze uitvoeringspraktijk hebben wij een goed beeld van de impact die het beleid heeft op zowel het milieu als ons werk.

Omgevingsadvies behelst de advisering op het snijvlak van ruimtelijke ontwikkeling en milieu. Met de komst van de Omgevingswet is het omzetten van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen een 'must' en zijn de milieuaspecten ook van belang. We dragen veel bij aan advisering op de bestuurlijke aandachtlocaties (Balo's). Dit zijn de dossiers met een grote bestuurlijke gevoeligheid en/of complexiteit. Sinds de invoer van de Omgevingswet zien we daarnaast een forse toename van adviesvragen op het gebied van bodem. Om aan te sluiten op de Omgevingswet wordt dit de nieuwe norm.

De vraag naar adviesproducten is sterk gestegen en bedraagt na een eerste analyse zo'n 12.000 uur. De complexiteit van de vraag nam ook toe. Onder de paragraaf Ontwikkelingen gaan we hier dieper op in.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	**Advies**
Totaal baten	2.715
Totaal lasten	2.715
Resultaat	**-**

Projecten

Het programma Projecten is inmiddels een volwaardig programma. Onze projectleiders leiden onder andere grote projecten op het gebied van duurzaamheid, energie, het innovatieprogramma en de KRW. De projecten worden uitgevoerd in opdracht van deelnemers of op thema's in samenwerking met deelnemers en ketenpartners. We werken, rapporteren en verantwoorden de resultaten outcomegericht waar mogelijk. Met de resultaten van de projecten zijn de deelnemers in staat om lokale ambities samen met de OD Twente te realiseren.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	**Projecten**
Totaal baten	3.527
Totaal lasten	3.527
Resultaat	**-**

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Bedrijfsvoering & Control (overhead)

De OD Twente heeft als uitgangspunt dat haar bedrijfsvoering efficiënt en effectief is ingericht. De bedrijfsvoering draagt zorg voor de totstandkoming van een rechtmatige begroting. Hierin worden de middelen geborgd. Wij monitoren en rapporteren over de realisatie van de opgaven en besteding van de middelen.

De bedrijfsvoering is gesplitst in een stafafdeling die de directeur ondersteunt, en een team Bedrijfsvoering & Control die de gehele organisatie ten dienste staat. Deze inrichting past binnen de sturingsfilosofie van de organisatie, waarvan transparantie en korte communicatie- en besluitlijnen deel uitmaken. Deze filosofie bestaat uit een hiërarchische en functionele aansturing die bijdragen aan het borgen en doorontwikkelen van de kwaliteit van de organisatie, inclusief de ingerichte check en balance-instrumenten.

Overzicht baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	Overhead
Totaal baten	4.769
Totaal lasten	4.769
Resultaat	**-**

Programma-uren en beleidsindicatoren

De onderstaande tabel geeft de uren per programma weer. Deze uren zijn gebaseerd op het model dat ontwikkeld is in het traject 'herijking financiering'. De verdere uitsplitsing van uren per product lichten we toe in de uitvoeringsprogramma's die we voorafgaand aan boekjaar 2027 opstellen. Bijlage 1 splitst de urentabel uit per deelnemer.

Uren per programma 2027	Uren
Vergunningen	42.719
Toezicht	76.785
Handhaving	7.021
Advies	29.457
Projecten	25.863
Eindtotaal	**181.845**

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat gemeenten per taakveld een verplichte set beleidsindicatoren moeten opnemen. Dit draagt bij aan meer transparantie en betere onderlinge vergelijkbaarheid. Voor de OD Twente zijn deze indicatoren niet van toepassing, met uitzondering van de onderstaande vijf indicatoren binnen het taakveld 0. Bestuur en ondersteuning.

Wettelijk verplichte beleidsindicatoren				
Nr	Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2027
1	0. Bestuur en ondersteuning	formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,35
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,33
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 9,91
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	11,6%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale laten	21,0%

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Ontwikkelingen

De volgende belangrijke ontwikkelingen verwachten we het komende jaar:

Toenemende vraag adviesproducten

Ten opzichte van de herijking in 2024 zien we de afgelopen jaren binnen het programma Advies een duidelijke toename van producten waarvoor specialistische kennis nodig is, zoals geluidsmetingen en advies op het gebied van geur en lucht. Deze stijging in adviesaanvragen blijkt hoger dan vooraf werd ingeschat bij de herijking van de financiering voor de begroting van 2024. Dit is onder andere het gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Hierdoor sluit de herijking niet langer aan op de huidige praktijk.

Uit de urenrealisatie over 2025 blijkt als gevolg hiervan dat de vraag naar advies structureel is toegenomen met circa 12.000 uur. Deze onderbouwing is besproken met de accounthouders en op 6 maart 2026 toegelicht in het algemeen bestuur. Vanuit het principe dat we realistisch plannen en rechtmatig werken, betekent dit dat zowel onze inzet als de begroting moet aansluiten op deze toegenomen vraag.

Vooruitlopend op de bestuurlijke evaluatie van de financiering in 2027 is daarom een post ‘overige baten’ opgenomen onder het programma Advies, zodat de benodigde specialistische kennis ook in 2027 binnen de organisatie beschikbaar blijft (inclusief flexibele schil). De betreffende uren zijn ambtelijk afgestemd. Hiermee wordt geborgd dat we kunnen blijven voldoen aan de vraag van de deelnemers. De kosten van de vraaggestuurde producten worden, zoals gebruikelijk, aan het einde van het jaar aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijk gerealiseerde uren.

Energiecontroles

In de periode 2022–2026 ontving de OD Twente middelen uit de specifieke uitkering SPUK THE van het Rijk. Deze uitkering stimuleerde en ondersteunde het energietoezicht en werkte op basis van cofinanciering. De regeling loopt in haar oorspronkelijke vorm in 2026 af. Het ministerie van I&W heeft echter toegezegd de middelen in ieder geval in 2027 te verlengen en naar verwachting ook in 2028.

Voor 2027 wordt, op basis van een gemiddelde over de afgelopen vier jaren, een SPUK THE bijdrage beschikbaar gesteld van circa € 465.000. In combinatie met een gelijkblijvende regionale bijdrage in uren van € 618.000 komt het totale budget voor toezicht op informatie- en onderzoeksplicht in 2027 uit op ongeveer € 1,08 miljoen. Daarnaast stelt de gemeente Enschede tot en met 2030 jaarlijks € 300.000 beschikbaar. De inzet van deze middelen wordt jaarlijks herijkt en kan verschuiven van toezicht naar advies of ondersteuning bij netcongestie.

Hoewel in de Kadernota 2027 eerder werd gesproken over een structurele verwerking van de SPUK THE, wordt dit in de Programmabegroting 2027 nadrukkelijk niet structureel opgenomen. De SPUK THE blijft immers een tijdelijke rijksregeling waarvan de omvang jaarlijks kan wijzigen. Deze middelen worden daarom afzonderlijk inzichtelijk gemaakt en niet geïntegreerd in de reguliere financieringssystematiek. Dit zorgt voor transparantie richting deelnemers en maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op toekomstige wijzigingen in landelijke financiering.

Kaderrichtlijn Water

De KRW verplicht lidstaten om uiterlijk in 2027 te voldoen aan de doelstellingen voor chemisch en ecologisch gezond oppervlakte- en grondwater. Dit vraagt om een structurele borging van de KRW binnen de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

In 2027 zijn de KRW-vereisten integraal opgenomen in de reguliere VTH-processen. Vergunningen zijn geïnventariseerd en waar nodig geactualiseerd en de KRW-toetsing is vast onderdeel van de behandeling van vergunningen, meldingen en toezicht op lozingen binnen en buiten bedrijven.

De uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking met de waterschappen, waarbij we gebiedskennis en prioriteiten gezamenlijk bepalen. Hiermee geven we invulling aan de wettelijke verplichtingen en dragen we bij aan een duurzame bescherming van de waterkwaliteit.

Analyse nieuwe wetgeving

In de periode 2026–2030 treden diverse nieuwe nationale en Europese wetgevingen in werking die van directe invloed zijn op de taken van de OD Twente. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het wetsvoorstel Versterking waarborgfunctie Awb wordt doorgezet. Deze wet vraagt om nog hogere eisen aan zorgvuldige besluitvorming, motivering en begrijpelijke communicatie richting inwoners en bedrijven. Vanuit het principe van dienstbaarheid en ‘menselijke maat’ investeert de OD Twente daarom extra in training, sjabloonoptimalisatie en monitoring van de nieuwe verplichte werkwijze.

Daarnaast worden Europese regels rondom luchtkwaliteit, afval, verpakkingen en uitstoot van bedrijven aangescherpt. Deze ontwikkelingen zorgen naar verwachting voor extra werkzaamheden op het gebied van vergunningen, toezicht en advies. Ook nieuwe Europese eisen voor energiebesparing in gebouwen zullen een aanzienlijke impact hebben, omdat deze aansluiten op taken die wij al uitvoeren.

Verder wordt de reikwijdte van de Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit op dit moment ingeperkt, wat gevolgen kan hebben voor de benodigde inzet van de OD Twente. Op agrarisch gebied leidt een nieuwe rapportage over schadelijke stoffen tot een structurele uitbreiding van werkzaamheden.

Ook landelijke en lokale ontwikkelingen rond een mogelijk (gedeeltelijk) vuurwerkverbod kunnen effect hebben op vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hoewel de exacte invulling nog onzeker is, vraagt deze ontwikkeling om nauwe afstemming met gemeenten en ketenpartners.

Deze ontwikkelingen samen leiden tot verbreding en verdieping van het takenpakket. In de Programmabegroting 2027 wordt hiermee rekening gehouden door gerichte capaciteitsplanning, het versterken van juridische en technische expertise en het verder professionaliseren van werkprocessen.

Voorwoord 2
Programmabegroting
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Opvolging Toekomstvisie 2030+

In 2025 is de Toekomstvisie OD Twente 2030+ bestuurlijk vastgesteld. Deze visie wordt in 2026 samen met de partners vertaald naar een Strategische meerjarenagenda 2026–2030. Dit is een concreet sturingsdocument met duidelijke keuzes, ontwikkellijnen en besluitmomenten. Centraal staat de ambitie om als omgevingsdienst maximaal bij te dragen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving door te sturen op maatschappelijke effecten. De agenda bundelt de richtinggevende keuzes van de toekomstvisie in vijf samenhangende thema's:

- Outcome- en opgavegericht sturen (U&H-strategie)
- Concentratie milieutaken en uniforme Twentse aanpak
- Kennisknooppunt, data en informatiepositie
- Actieve advisering (beleid en ruimte)
- Strategische (keten)samenwerking

De agenda fungeert als dynamisch sturingsinstrument tot en met 2030 en is gekoppeld aan de planning- & control cyclus. Hierbinnen zijn expliciet bestuurlijke besluitmomenten aangewezen bij onderwerpen met relevante bestuurlijke, financiële of organisatorische impact. Per thema zijn einddoelen, tussendoelen, ontwikkellijnen, kernacties en concrete producten uitgewerkt, ondersteund door een integrale meerjarenplanning. Bedrijfsvoering, cultuur, governance, monitoring en risicomanagement (zoals capaciteitschaarste en bestuurlijke gevoeligheden) zijn expliciet benoemd als essentiële randvoorwaarden. Deze worden tussentijds geëvalueerd in 2028. Zo biedt de meerjarenagenda een samenhangend kader voor prioritering, uitvoering en verantwoording richting het bestuur en de deelnemers.

Financiële evaluatie

De financieringssystematiek die tot de Programmabegroting 2024 leidde, sluit mede door de invoering van de Omgevingswet niet meer aan op de huidige praktijk. In de afgelopen periode hebben accounthouders, beleidsmedewerkers en de OD Twente intensief samengewerkt om de gevolgen hiervan in kaart te brengen. Een eerste uitwerking hiervan is verwerkt in deze begroting met de toevoeging van de 12.000 extra uren voor adviesproducten.

Voorafgaand aan de Programmabegroting 2028 starten we de volledige evaluatie van de financiering op. In dit traject beoordelen we de ontwikkelingen van de afgelopen jaren en onderzoeken we of de ureninbreng van de deelnemers en de daarbij behorende begroting nog aansluit op de actuele uitvoeringspraktijk. Deze evaluatie voeren we in gezamenlijkheid uit met de accounthouders en financials van de deelnemers. Zodat de uitkomsten breed zijn gedragen en passen bij de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een realistische en toekomstbestendige financiering.

Financiële begroting

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting
Paragrafen 16
Bijlagen 21

De financiële begroting voor 2027 is gebaseerd op de vastgestelde Programmabegroting 2026 en de vastgestelde Kadernota 2027. De doelstelling van deze begroting is om tot een duurzame en reële begroting te komen met een passende financiering voor de OD Twente.

Het is van belang dat de inhoud en omvang van de taakuitvoering leidend is en dat de uitvoering efficiënt blijft. De volgende ontwikkelingen hebben een financiële consequentie voor de Programmabegroting 2027:

- De begroting is opgesteld aan de hand van het aantal benodigde (productieve) uren per deelnemer, gebaseerd op de regionaal vastgestelde ambities omtrent de VTH-samenwerking. De formatie voor het primaire proces passen we hierop aan.
- Binnen het primaire proces is sprake van een structurele uitbreiding voor advies. Het betreft een urenstijging voor reguliere werkzaamheden die de afgelopen jaren in omvang zijn toegenomen. Het betreft geen nieuwe taak of werkzaamheden die voortkomen uit nieuw beleid (zie de toelichting onder ontwikkelingen). De toename is ondergebracht onder overige baten en nog niet toegewezen aan de deelnemersinbreng. Dit zal opgenomen worden in de evaluatie van de financiering.
- Op basis van de formatie voor het primaire proces beweegt de formatie voor de overhead ook mee. Het formatieve overheadpercentage komt uit op 17%. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2026.
- Het integrale uurtarief is gebaseerd op het totaal van de structurele exploitatiebegroting, gedeeld door het aantal structurele productieve uren.
- Op basis van onze daadwerkelijk gemaakte uren wordt aan het einde van het jaar per deelnemer afgerekend. Na deze individuele afrekening vindt bij overschotten of tekorten nog een collectieve afrekening plaats, op basis van het percentage van de begrote deelnemersbijdrage.
- De bedragen in de tabellen worden weergegeven in duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de tellingen.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Overzicht baten en lasten

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten per programma.

Overzicht baten en lasten	V 23,8%	T 42,8%	H 3,9%	A 16,4%	P 13,0%	Overhead	Totaal
(Bedragen x € 1.000)							
Deelnemersbijdragen regulier	3.937	7.077	647	1.297	2.144	4.669	19.770
Deelnemersbijdrage Energie	-	-	-	-	918	-	918
Overige baten	-	-	-	1.418	466	100	1.984
Totaal baten	**3.937**	**7.077**	**647**	**2.715**	**3.527**	**4.769**	**22.672**
Personeelskosten	3.615	6.497	594	2.492	1.968	3.446	18.613
Huisvesting & bedrijfsvoering	161	290	27	111	88	1.146	1.823
Overige kosten	161	290	26	111	88	177	853
Projectkosten	-	-	-	-	1.384	-	1.384
Totaal lasten	**3.937**	**7.077**	**647**	**2.715**	**3.527**	**4.769**	**22.672**
Mutatie reserve	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Toelichting op baten en lasten

Deze paragraaf licht het overzicht van baten en lasten toe.
In Bijlage 2 is een gedetailleerd overzicht van baten en lasten opgenomen. De meerjarenraming staat in Bijlage 3.

Algemene financiële uitgangspunten

De indexaties van de budgetten zijn verwerkt volgens het advies vanuit de Twentse gemeenten voor loon- en prijsontwikkelingen. Met ingang van 2027 zijn de uitgangspunten in dit advies gewijzigd. In deze begroting is een indexatie van 3,39% voor de loonkosten toegepast. Hierbij hebben we rekening gehouden met de indexaties vanuit de Cao SGO, die geldig is tot en met 31 maart 2027. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2027. De indexatie voor prijsontwikkeling komt uit op 2,20%.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit salariskosten en overige personeelskosten. De salariskosten kunnen onderverdeeld worden in kosten voor direct personeel en indirect personeel. Direct personeel werkt aan de producten van de PDC.
De salariskosten voor direct personeel zijn opgebouwd uit 131,8 fte voor de reguliere VTH-taken. Dit is een uitbreiding van 8,8 fte om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar adviesproducten, zoals beschreven bij de ontwikkelingen.
De salariskosten voor indirect personeel zijn opgebouwd uit 28,4 fte. De overige personeelskosten bestaan onder andere uit reiskosten, verzekeringen, kosten voor bedrijfskleding, kosten voor de arbodienst en opleidingskosten. Daarnaast is een budget voor de reisvergoeding woon-werk toegevoegd. Dit is een verplichting vanuit de Cao SGO met ingang van 1 januari 2026.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Huisvesting & Bedrijfsvoering

De kosten voor huisvesting en bedrijfsvoering bestaan onder andere uit kosten voor diensten, automatisering, vervoer, communicatie en contributies. Het budget voor de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Almelo maakt een groot deel uit van dit budget. Het DVO kent een looptijd tot eind 2028.

Overige kosten

Het budget overige kosten bestaat uit kapitaallasten, uitvoeringskosten, interne controle en accountantskosten, kosten voor innovatie en ontwikkeling en onvoorziene kosten. Voor het bepalen van het budget voor innovatie en ontwikkeling wordt gewerkt met een percentage van 2% van de loonsom. Dit percentage is verplicht vanwege de robuustheidseisen die zijn opgelegd vanuit het Rijk. Het budget voor onvoorziene kosten wordt bepaald op 1% van het begrotingstotaal.

Projectkosten

Dit budget bestaat uit de kosten voor incidentele energieprojecten waaronder de kosten voor de formatie van 7,1 fte. Deze projecten worden gefinancierd door het Rijk (SPUK THE) en de deelnemers, door middel van additionele bijdragen. De middelen zijn incidenteel opgenomen in 2027. Het overzicht van incidentele baten en incidentele lasten is opgenomen in Bijlage 4. De gemeente Enschede heeft ook een meerjarige opdracht verstrekt voor de uitvoering van een meerjarig uitvoeringsprogramma Energie & Duurzaamheid 2026 – 2030. Zowel de kosten als de projectopbrengsten voor deze opdracht zijn structureel opgenomen. Dit zorgt voor een lichte verlaging van het uurtarief.

Baten

De reguliere deelnemersbijdrage wordt gebaseerd op de verwachte afname van uren per bevoegd gezag. Na afloop van het boekjaar rekenen we de gerealiseerde uren per deelnemer af. Bijlage 3 toont de bijdrage per deelnemer.

Het Rijk verlengt de SPUK THE in 2027 met één jaar. Conform de voorwaarden van deze specifieke uitkering brengen onze deelnemers in 2027 opnieuw minimaal een gelijkwaardig bedrag aan middelen in. De verwachting is dat de SPUK ook in 2028 wordt verlengd. Daarna ligt het voor de hand dat de financiering structureel via het gemeentefonds zal gaan lopen. In aanloop naar deze mogelijke overgang gaan we met onze deelnemers in gesprek over de toekomstige inrichting van de financieringsstromen. Hiermee komen we tegemoet aan signalen van diverse gemeenten om de middelen nog niet structureel op te nemen zolang ook de landelijke financiering niet structureel is geborgd.

Onder overige baten zijn de rentebaten en de hogere uitvraag voor adviesproducten opgenomen. De rentebaten zijn niet geïndexeerd.

Uurtarief

Ons uurtarief voor boekjaar 2027 bedraagt €118,17 en wordt berekend aan de hand van de totale structurele kosten en het totaal aantal uren. De onderstaande tabel toont deze opbouw. Ten opzichte van de Programmabegroting 2026 is ons uurtarief gestegen met € 4,58.

Opbouw uurtarief 2027	
Totale structurele kosten (-/- rentebaten)	€ 21.488.315
Uren primair proces	181.845
Uurtarief 2027	**€ 118,17**
(Incl.overhead en excl. BTW)	

De stijging van het uurtarief wordt grotendeels verklaard door de toepassing van de indexaties, zoals beschreven onder de algemene financiële uitgangspunten. Daarnaast heeft de verplichte woon-werkvergoeding een verhogend effect. Dit is hierboven beschreven onder paragraaf Personeelskosten en is daarnaast opgenomen in de Kadernota 2027.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Tegelijkertijd hebben de groei van het aantal adviesproducten en de meerjarige opdracht Energie & Duurzaamheid van de gemeente Enschede, beide opgenomen onder de ontwikkelingen, juist een verlagend effect op het uurtarief. Dit komt doordat de vaste lasten over meer productieve uren kunnen worden verdeeld. Bijlage 7 biedt een verloopoverzicht van het uurtarief met deze ontwikkelingen. In deze bijlage is ook de opbouw van de productiviteit opgenomen.

Uitzettingen financiële positie

Op de volgende pagina staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar. Ook geven we een toelichting op de diverse balansposten. De geprognosticeerde meerjarenbalans is opgenomen in Bijlage 5.

Vaste activa

De investeringen bestaan hoofdzakelijk uit investeringen in ICT-hardware en ICT-software en het configureren daarvan. Deze investeringen zijn nodig om de sturing en ondersteuning van de primaire processen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hardware wordt in drie jaar afgeschreven en overige investeringen worden in vijf jaar afgeschreven, daardoor zijn vervangingsinvesteringen nodig. Reeds bekende investeringen en afschrijvingen zijn meegenomen in de meerjarenbegroting. Het benodigde jaarlijkse investeringskrediet bedraagt € 100.000. De bijbehorende kapitaallasten zijn in de begroting opgenomen.

Eigen vermogen

De algemene reserve is bedoeld als initiële mogelijkheid om tegenvallers in de exploitatie op te kunnen vangen. De algemene reserve wordt gevoed met positieve rekeningresultaten, wanneer dit op basis van de weerstandsratio nodig wordt geacht. In de Programmabegroting 2027 is geen toevoeging aan de reserves opgenomen.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting
Paragrafen 16
Bijlagen 21

Voorzieningen

De huidige Cao SGO kent ruime mogelijkheden tot het sparen van bovenwettelijke verlofuren. Wij hebben hiervoor een voorziening opgenomen. De voorziening is gevormd om de kosten te kunnen dekken bij opname van opgespaard verlof.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans	Concept	Prognose	Prognose
(Bedragen x € 1.000)	31-12-25	31-12-26	31-12-27
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	-	-	-
Materiële vaste activa	185	285	310
	185	**285**	**310**
Vlottende activa			
Uiteenzettingen met rentetypische looptijd <1jaar	5.398	2.624	2.319
Liquide middelen	502	500	500
Overlopende activa	1.852	100	100
	7.753	**3.224**	**2.919**
Totaal Activa	**7.938**	**3.509**	**3.229**

Passiva			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	3.377	902	902
- Algemene reserve	*902*	*902*	*902*
- Bestemmingsreserve	*725*	-	-
- Nog te bestemmen resultaat boekjaar	*1750*	-	-
Voorzieningen	999	800	800
	4.376	**1.702**	**1.702**
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1jaar	2.431	1.361	1.361
Overlopende passiva	1.131	446	166
	3.562	**1.807**	**1.527**
Totaal Passiva	**7.938**	**3.509**	**3.229**

Paragrafen

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen
Bijlagen 21

Het BBV stelt zeven paragrafen verplicht voor de begroting. De paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering en Wet open overheid zijn hieronder opgenomen. In het BBV worden de paragrafen Lokale heffingen, Onderhoud kapitaalgoederen, Verbonden partijen en Grondbeleid ook als verplichte paragrafen aangemerkt. Deze zijn voor de OD Twente niet van toepassing en worden daarom niet verder toegelicht.

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf bevat een omschrijving van de risico's en de gewenste weerstandscapaciteit. Op basis van een actualisatie van de risico's en het aanwezige weerstandsvermogen is de weerstandsratio berekend. Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering. In 2023 is in opdracht van het dagelijks bestuur de weerstandsparagraaf herzien door een extern adviesbureau. De risico's zijn opnieuw geanalyseerd en afgestemd op de verwachting voor 2027. De tabel op de volgende pagina toont de geïdentificeerde risico's.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen
Bijlagen 21

Benodigde weerstandscapaciteit					
Nr	**Omschrijving risico**	**Verwachte bruto omvang**	**Verwachte netto omvang**	**Waarschijnlijkheid: duiding**	**Benodigde weerstandscapaciteit**
Bedragen x € 1					
1.	Cyber aanvallen	€ 3.000.000	€ 500.000	klein	€ 150.000
2.	Aansprakelijkheid OD Twente	€ 6.000	€ 300	klein	€ 90
3.	Arbeidsmarkt met als gevolg hoge inhuurkosten	€ 900.000	€ 450.000	groot	€ 315.000
4.	Ongevallen in werksfeer	€ 45.000	-	klein	-
5.	(Langdurig) ziekteverzuim	€ 200.000	€ 150.000	klein	€ 45.000
6.	Ontslagvergoeding personeel	€ 130.000	€ 130.000	groot	€ 91.000
7.	Inzetten van externe specialismen	€ 100.000	€ 25.000	50/50	€ 12.500
8.	(Landelijke) aanpassingen in het VTH-stelsel	-	-	-	-
9.	Terugval in vraag naar producten	€ 320.000	€ 288.000	zeer klein	€ 28.800
10.	Nieuwe wetgeving	€ 295.000	€ 295.000	50/50	€ 147.500
11.	Milieurampen	€ 2.250.000	€ 1.125.000	zeer klein	€ 12.500
12.	Hoge inflatieontwikkeling	€ 1	-	zeer klein	-
Totaal		**€ 7.201.001**	**€ 2.963.300**		**€ 802.390**

De benodigde weerstandscapaciteit per risico wordt vastgesteld door de kans van optreden te vermenigvuldigen met de geschatte financiële impact. De bruto financiële impact wordt verminderd door genomen beheersmaatregelen en compensatie van derden, wat resulteert in de netto omvang.

Het weerstandsvermogen bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover we kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken. Dit zijn de algemene reserve en de begrote post voor onvoorziene kosten. Daarmee is ons beschikbare weerstandsvermogen als volgt opgebouwd:

Beschikbare weerstandscapaciteit			
Jaar	**Algemene reserve**	**Onvoorzien**	**Totaal**
Bedragen x € 1.000			
2027	€ 902	€ 221	€ 1.113
2028	€ 902	€ 215	€ 1.117
2029	€ 902	€ 222	€ 1.124
2030	€ 902	€ 229	€ 1.131

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen
Bijlagen 21

De weerstandscapaciteit verwijst, volgens de definitie van het BBV, naar de middelen en mogelijkheden waarover een gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om onvoorziene kosten op te vangen. Denk aan het vrij besteedbare deel van de algemene reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves. Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld: het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen, waarbij de nadruk ligt op vermogensbronnen, met name de reserves. Structurele weerstandscapaciteit verwijst naar de middelen die continu ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Deze middelen dienen gezocht te worden in de exploitatiesfeer. De weerstandsratio kan berekend worden aan de hand van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De onderstaande tabel toont onze weerstandsratio.

Weerstandsratio	
Omschrijving	**Waarde**
Bedragen x € 1.000	
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	€ 1.113
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	€ 802
Ratio (A/B)	**1,38**

Zoals hierboven is weergegeven komt de weerstandsratio uit op 1,38. We streven naar een weerstandsratio tussen de 1,0 en 1,4 dat volgens de waarderingstabel weerstandsvermogen (Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement) als “voldoende” wordt aangemerkt. De waarderingstabel is hiernaast opgenomen. Hiermee voldoet de weerstandsratio aan ons streven.

Waarderingstabel weerstandsvermogen			
Klasse	**>=**	**<**	**Betekenis**
A	2	0	Uitstekend
B	1,4	2	Ruim voldoende
C	1	1,4	Voldoende
D	0,8	1	Matig
E	0,6	0,8	Onvoldoende
F	0	0,6	Ruim onvoldoende

We moeten opmerken dat het beschikbare weerstandsvermogen niet in liquide vorm aanwezig is, maar wel is vastgelegd in materiële vaste activa. De overige financiële kengetallen worden weergegeven in Bijlage 6.

Financiering

Hieronder werken we de onderdelen voor financiering uit die conform de geldende wet- en regelgeving op ons van toepassing zijn. In Bijlage 4 is het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen.

Kasgeldlimiet

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) moet de OD Twente rapporteren over de kasgeldlimiet. Deze limiet voorkomt dat te veel kortlopende schulden worden aangehouden en waarborgt een evenwichtige financiële structuur. De onderstaande tabel toont de kasgeldlimiet voor 2027 tot en met 2030.

Kasgeldlimiet	2027	2028	2029	2030
Bedragen x € 1.000				
Omvang begroting	22.672	22.023	22.734	23.467
Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	**1.859**	**1.806**	**1.864**	**1.924**

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen
Bijlagen 21

Kasgeldfaciliteit
De OD Twente beschikt over een kasgeldfaciliteit bij de BNG Bank. De risico's met betrekking tot deze faciliteit zijn laag. Wij betalen geen vaste kosten en/of provisie, maar alleen rente als gebruik wordt gemaakt van de faciliteit.

Renterisiconorm
Op grond van de Wet Fido moeten wij rapporteren over de renterisiconorm. Deze renterisiconorm bepaalt wat de maximale omvang van leningen met een looptijd langer dan één jaar mag zijn. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt een percentage van 20% met een minimumbedrag van € 2.500.000. Omdat de OD Twente geen langlopende leningen heeft, is de renterisiconorm niet van toepassing.

Schatkistbankieren
De OD Twente is op grond van de Wet Fido verplicht om haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën. Dit schatkistbankieren vermindert de financiële risico's en draagt bij aan een solide rente- en liquiditeitspositie.

Binnen dit stelsel geldt een wettelijk vastgesteld drempelbedrag van 2% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 1.000.000. Tot dit bedrag mag de OD Twente vrij beschikken over haar liquide middelen. Bedragen boven deze grens moeten verplicht worden gestort in de schatkist. In 2027 bedraagt het drempelbedrag voor de OD Twente € 1.000.000.

Renteresultaat
Met ingang van 2026 worden rentebaten opgenomen in onze begroting. Deze rentebaten kunnen ingezet worden als dekking van de reguliere begroting en zorgen daarmee voor een verlaging van het uurtarief. Het risico hiervan is dat rentebaten sterk kunnen schommelen door veranderingen in banksaldi en rentestanden, waardoor een wisselvallige en onzekere component in het uurtarief ontstaat.

Bedrijfsvoering
De bedrijfsvoering ondersteunt en waarborgt een zorgvuldige uitvoering van het VTH-beleid en sluit aan op de planning- & control cyclus. We blijven werken met Continu Leren en Verbeteren om processen te verbeteren en medewerkers actief te betrekken. Daarnaast blijft klanttevredenheid een belangrijk kwaliteitscriterium. Ook in 2027 streven we naar een hoge waardering van onze dienstverlening. Met een verbeterde klachtenprocedure en onze vernieuwde website blijven we de kwaliteit monitoren en waar nodig bijsturen.

Human resource management
Het cluster HR is verder geprofessionaliseerd met ondersteuning van een kwartiermaker. Hierdoor zijn taken duidelijker belegd, werkprocessen beter geborgd en zijn belangrijke interne documenten op het gebied van personeel en organisatie geactualiseerd. Dit legt een stevig fundament voor een toekomstbestendige ondersteuning van de organisatie.

In 2027 richten we ons op strategische personeelsplanning, zodat we beter kunnen anticiperen op veranderingen in de personeelsbezetting en behoeften van onze deelnemers. Dit maakt ons wendbaar en helpt ons om tijdig de juiste deskundigheid beschikbaar te hebben.

Daarnaast wordt een opleidingsplan opgesteld dat aansluit op de Kwaliteitscriteria 3.0 als een onderdeel van de robuustheidscriteria. Met deze combinatie van strategische planning, professionele ondersteuning en gerichte ontwikkeling bouwen we verder aan een toekomstbestendige dienst die klaar is voor de opgaven van de komende jaren.

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen
Bijlagen 21

Datakwaliteit

Het borgen en versterken van onze data is een belangrijk fundament voor het bijdragen aan een veilige en toekomstbestendige leefomgeving. In 2027 zetten we, als onderdeel van de Business Intelligence strategie, verder in op het verbeteren van datakwaliteit. Hiervoor is een nauwe samenwerking met regionale en landelijke partners noodzakelijk.

Ons online platform I-GO blijft daarbij een belangrijk hulpmiddel. Samen met andere omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel ontwikkelen we dit platform verder door, zodat het nog beter aansluit op landelijke ontwikkelingen op het gebied van data.

Om deze groeiende en complexer wordende datataak goed te kunnen uitvoeren, is uitbreiding van het aantal data-analisten noodzakelijk. Daarmee versterken we onze dienstverlening en kunnen we onze informatie betrouwbaar, actueel en goed toepasbaar houden.

Archiefbeheer

Sinds 2024 werken we actief aan het professionaliseren van het archiefbeheer, zodat alle data op een gestructureerde manier worden opgeslagen en tijdig worden vernietigd. De Archiefwet vormt daarbij het belangrijkste kader. In de komende jaren blijven we het archiefbeheer doorontwikkelen, onder meer door voorbereidingen te treffen op toekomstige wetgeving waarin digitale archivering in een E-depot een centrale rol speelt.

Voor 2027 blijft het onze ambitie om het archiefbeheer (via mandatering) ook voor gemeenten en de provincie Overijssel uit te voeren. Deze gezamenlijke aanpak vergroot de efficiëntie en kan voor deelnemers aanzienlijke kostenbesparing opleveren.

Wet open overheid

Binnen de Wet open overheid (Woo) zijn overheidsorganisaties verplicht om informatie uit 17 categorieën actief beschikbaar te stellen via een centrale voorziening. De invoering van de Woo verloopt gefaseerd. Inmiddels is het eerste deel van de wet op 1 november 2024 in werking getreden. De OD Twente heeft de eerste vijf categorieën succesvol geïmplementeerd en voldoet aan de wettelijke verplichting.

Voor de tweede fase van de Woo zijn in december 2025 afspraken gemaakt tussen het ministerie van BZK en de samenwerkende overheden over de planning. Helaas is gebleken dat Logius/KOOP de benodigde functionaliteiten voor het Gemeenschappelijk Woo Verzieningsplatform (GWV) niet tijdig kan opleveren. Daardoor loopt de realisatie van het platform ten minste negen maanden vertraging op ten opzichte van de oorspronkelijke planning. We verwachten dat het ministerie van BZK een aangepaste planning zal presenteren en meer duidelijkheid zal geven over het vervolg.

Binnen de OD Twente blijft de werkgroep Woo zich actief inzetten voor het openbaar maken van documenten. De werkgroep monitort de voortgang en zorgt dat zoveel mogelijk documenten via de juiste kanalen worden gepubliceerd. Ook komend jaar gaan we door met het gefaseerd en per categorie openbaar maken van documenten, waarbij niet-openbare stukken verder worden ontsloten. De Woo-projectgroep zorgt dat onze medewerkers zoveel mogelijk worden meegenomen bij de implementatie en bij het begrijpen en toepassen van de Woo binnen de organisatie.

Bijlage 1

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Uren per programma 2027						
Deelnemer	**Vergunningen**	**Toezicht**	**Handhaving**	**Advies**	**Projecten**	**Totale uren**
Gemeente Almelo	3.926	8.301	513	2.345	5.786	20.870
Gemeente Borne	1.120	1.868	175	762	1.011	4.936
Gemeente Enschede	5.922	10.519	735	1.146	1.781	20.103
Gemeente Haaksbergen	2.287	4.386	290	827	1.189	8.980
Gemeente Hellendoorn	2.525	5.260	409	572	1.064	9.829
Gemeente Hengelo	3.115	6.665	535	1.095	1.378	12.788
Gemeente Hof van Twente	4.928	7.746	1.051	1.395	2.099	17.219
Gemeente Losser	1.566	2.907	294	797	688	6.251
Noaberkracht	5.766	9.834	1.420	2.535	2.397	21.952
Gemeente Oldenzaal	1.229	3.124	404	666	659	6.083
Provincie Overijssel	3.641	3.058	85	2.004	2.241	11.028
Gemeente Rijssen-Holten	2.424	5.025	308	870	988	9.615
Gemeente Twenterand	2.041	4.352	558	1.814	1.168	9.932
Gemeente Wierden	2.229	3.740	244	630	815	7.658
Totale uren	**42.719**	**76.785**	**7.021**	**17.457**	**23.263**	**167.245**

Uren energie 2027	
Deelnemer	**Uren**
Gemeente Almelo	612
Gemeente Borne	117
Gemeente Enschede	1.091
Gemeente Enschede - meerjarige opdracht	2.600
Gemeente Haaksbergen	248
Gemeente Hellendoorn	257
Gemeente Hengelo	655
Gemeente Hof van Twente	410
Gemeente Losser	137
Noaberkracht	574
Gemeente Oldenzaal	307
Provincie Overijssel	-
Gemeente Rijssen-Holten	381
Gemeente Twenterand	233
Gemeente Wierden	207
Totale uren	**7.829**

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Bijlage 2

Overzicht van baten en lasten		V	T	H	A	P	Overhead	Totaal
Bedragen x € 1.000	I/S	23,8%	42,8%	3,9%	16,4%	13,0%		
Deelnemersbijdrage regulier	S	3.937	7.077	647	1.297	2.144	4.669	**19.770**
Deelnemersbijdrage energie	I	-	-	-	-	618	-	**618**
Deelnemersbijdrage energie - opdracht Enschede	S	-	-	-	-	300	-	**300**
Specifieke Uitkering THE	I	-	-	-	-	466	-	**466**
Overige opbrengsten - 12.000 uur advies	S	-	-	-	1.418	-	-	**1.418**
Rentebaten	S	-	-	-	-	-	100	**100**
Totaal baten		**3.937**	**7.077**	**647**	**2.715**	**3.527**	**4.769**	**22.672**
Personeelskosten								
Salariskosten	S	3.261	5.861	536	2.248	1.776	3.173	**16.854**
Overige personeelskosten (3%)	S	98	176	16	67	53	95	**506**
Verplaatsingskosten	S	99	179	16	69	54	-	**417**
Opleidingskosten (3%)	S	98	176	16	67	53	95	**506**
Tijdelijke inhuur	S	59	106	10	41	32	83	**331**
Totaal personeelskosten		**3.615**	**6.497**	**594**	**2.492**	**1.968**	**3.446**	**18.613**
Huisvesting & Bedrijfsvoering								
Huisvesting (DVO)	S	-	-	-	-	-	242	**242**
ICT (DVO)	S	-	-	-	-	-	606	**606**
Diensten (Externe levering overige leveranciers)	S	-	-	-	-	-	47	**47**
Automatisering	S	140	251	23	96	76	130	**716**
Vervoerskosten	S	22	39	4	15	12	-	**91**
Communicatiekosten	S	-	-	-	-	-	30	**30**
Contributies/Bijdragen/Lidmaatschappen	S	-	-	-	-	-	91	**91**
Totaal huisvesting & Bedrijfsvoering		**161**	**290**	**27**	**111**	**88**	**1.146**	**1.823**
Overige kosten								
Advieskosten rechtmatigheid	S	-	-	-	-	-	42	**42**
Accountantskosten	S	-	-	-	-	-	32	**32**
Uitvoeringskosten	S	6	11	1	4	3	-	**25**
Ontwikkeling en innovatie (2%)	S	80	144	13	55	44	-	**337**
Kapitaallasten	S	36	65	6	25	20	55	**205**
Onvoorzien	S	39	70	6	27	21	47	**211**
Totaal overige kosten		**161**	**290**	**26**	**111**	**88**	**177**	**853**
Project kosten								
Kosten energie - deelnemers	I	-	-	-	-	618	-	**618**
Kosten energie - opdracht Enschede	S	-	-	-	-	300	-	**300**
Kosten energie - SPUK THE	I	-	-	-	-	466	-	**466**
Totaal projectkosten		**-**	**-**	**-**	**-**	**1.384**	**-**	**1.384**
Totaal lasten		**3.937**	**7.077**	**647**	**2.715**	**3.527**	**4.769**	**22.672**
Mutatie reserve		-	-	-	-	-	-	-
Resultaat		-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 3

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Overzicht baten en lasten						
Bedragen x € 1.000	S/I	2026	2027	2028	2029	2030
Deelnemersbijdrage	S	18.997	19.770	20.177	20.840	21.525
Deelnemersbijdrage BRO	I	50	-	-	-	-
Deelnemersbijdrage energie	I	594	618	-	-	-
Project Energie Enschede	S	-	300	300	300	300
SPUK THE	I	355	466	-	-	-
Overige baten (extern)	I	140	-	-	-	-
Overige baten advies	S	-	1.418	1.447	1.494	1.542
Rentebaten	S	100	100	100	100	100
Totaal baten		**20.237**	**22.672**	**22.023**	**22.734**	**23.467**
Personeelskosten	S	16.650	18.613	18.985	19.629	20.294
Huisvesting & bedrijfsvoering	S	1.655	1.823	1.863	1.904	1.946
Overige kosten	S	792	853	875	901	927
Projectkosten	S	-	300	300	300	300
Projectkosten	I	1.139	1.084	-	-	-
Totaal programmalasten		**20.237**	**22.672**	**22.023**	**22.734**	**23.467**
Mutatie reserve		-	-	-	-	-
Resultaat		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
De kolom S/I geeft aan of de regel een structurele (S) of incidentele (I) bate of last weergeeft.						

Overzicht deelnemersbijdrage					
Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Gemeente Almelo	2.377	2.467,12	2.518	2.601	2.686
Gemeente Borne	562	583,48	595	615	635
Gemeente Enschede	2.290	2.376,42	2.425	2.505	2.587
Gemeente Haaksbergen	1.023	1.061,56	1.083	1.119	1.156
Gemeente Hellendoorn	1.119	1.161,93	1.186	1.225	1.265
Gemeente Hengelo	1.456	1.511,71	1.543	1.594	1.646
Gemeente Hof van Twente	1.961	2.035,45	2.077	2.146	2.216
Gemeente Losser	712	739,00	754	779	805
Noaberkracht	2.500	2.594,98	2.648	2.735	2.825
Gemeente Oldenzaal	693	719,13	734	758	783
Provincie Overijssel	1.256	1.303,64	1.330	1.374	1.419
Gemeente Rijssen-Holten	1.095	1.136,60	1.160	1.198	1.238
Gemeente Twenterand	1.131	1.174,06	1.198	1.238	1.278
Gemeente Wierden	872	905,21	924	954	986
Totale deelnemersbijdrage	**19.047**	**19.770**	**20.177**	**20.840**	**21.525**

Overzicht deelnemersbijdrage energie	
Bedragen x € 1.000	2027
Gemeente Almelo	72
Gemeente Borne	14
Gemeente Enschede	129
Gemeente Enschede - meerjarige opdracht	300
Gemeente Haaksbergen	29
Gemeente Hellendoorn	30
Gemeente Hengelo	77
Gemeente Hof van Twente	48
Gemeente Losser	16
Noaberkracht	68
Gemeente Oldenzaal	36
Provincie Overijssel	-
Gemeente Rijssen-Holten	45
Gemeente Twenterand	28
Gemeente Wierden	24
Totale deelnemersbijdrage	**918**

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Bijlage 4

Overzicht incidentele baten en incidentele lasten	V	T	H	A	P	Overhead	Totaal
Bedragen x € 1.000	23,8%	42,8%	3,9%	16,4%	13,0%		
Deelnemersbijdrage Energie	-	-	-	-	618	-	618
Overige baten	-	-	-		466	-	466
Totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.084**	**-**	**1.084**
Projectkosten	-	-	-	-	1.084	-	**1.084**
Totaal lasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.084**	**-**	**1.084**
Mutatie reserve	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
Bedragen x € 1.000		
Taakveld 0.4 - Overhead	4.669	4.769
Taakveld 0.5 - Treasury	100	-
Taakveld 7.4 - Milieubeheer	17.903	17.903
Totaal	**22.672**	**22.672**

Bijlage 5

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Meerjarenbalans						
Activa	**Concept**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**
(Bedragen x € 1.000)	**31-12-25**	**31-12-26**	**31-12-27**	**31-12-28**	**31-12-29**	**31-12-30**
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	185	285	310	335	360	385
Totaal vaste activa	**185**	**285**	**310**	**335**	**360**	**385**
Vlottende activa						
Uitzettingen met rentetypische looptijd <1jaar	5.398	2.624	2.319	2.264	2.209	2.154
Liquide middelen	502	500	500	500	500	500
Overlopende activa	1.852	100	100	100	100	100
Totaal vlottende activa	**7.753**	**3.224**	**2.919**	**2.864**	**2.809**	**2.754**
Totaal Activa	**7.938**	**3.509**	**3.229**	**3.199**	**3.169**	**3.139**

Meerjarenbalans						
Passiva	**Concept**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**	**Prognose**
(Bedragen x € 1.000)	**31-12-25**	**31-12-26**	**31-12-27**	**31-12-28**	**31-12-29**	**31-12-30**
Vaste passiva						
Eigen vermogen	3.377	902	902	902	902	902
- Algemene reserve	*902*	*902*	*902*	*902*	*902*	*902*
- Bestemmingsreserve	*725*	-	-	-	-	-
- Nog te bestemmen resultaat boekjaar	*1750*	-	-	-	-	-
Voorzieningen	999	800	800	800	800	800
Totaal vaste passiva	**4.377**	**1.702**	**1.702**	**1.702**	**1.702**	**1.702**
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd <1jaar	2.431	1.361	1.361	1.361	1.361	1.361
- Crediteuren	*910*	*600*	*600*	*600*	*600*	*600*
- Te betalen belastingen	*1315*	*570*	*570*	*570*	*570*	*570*
- Te betalen salariskosten	*39*	*25*	*25*	*25*	*25*	*25*
- Af te dragen premies	*166*	*166*	*166*	*166*	*166*	*166*
Overlopende passiva	1.131	446	166	136	106	76
Totaal vlottende passiva	**3.562**	**1.807**	**1.527**	**1.497**	**1.467**	**1.437**
Totaal Passiva	**7.938**	**3.509**	**3.229**	**3.199**	**3.169**	**3.139**

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Bijlage 6

Het BBV schrijft voor dat in de begroting een uniforme set financiële kengetallen wordt opgenomen. Niet alle kengetallen zijn relevant voor onze organisatie. Zo wordt het kengetal grondexploitatie en het kengetal belastingcapaciteit niet toegepast. Hieronder volgt een overzicht van de kengetallen die wel op de OD Twente van toepassing zijn.

Financiële kengetallen				
Kengetallen	2027	2028	2029	2030
Bedragen x € 1.000				
Netto schuldquote	-6%	-6%	-6%	-6%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6%	-6%	-6%	-6%
Solvabiliteitsratio	28%	28%	28%	29%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schulden ten opzichte van de eigen middelen. De berekening is als volgt: (alle schulden -/- vorderingen en liquide middelen) / totale baten. Het kengetal netto schuldquote, ook wel de netto schuld als aandeel van de inkomsten genoemd, geeft het beste inzicht in de vermogenspositie. De netto schuldquote geeft aan of investeringsruimte beschikbaar is. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe hoger de kapitaallasten zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Een laag (of negatief) percentage zoals over de Programmabegroting 2027 is gunstig. Dit betekent dat er weinig tot geen druk is van de rente en aflossing op de exploitatie.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien wij momenteel geen leningen hebben verstrekt, is dit kengetal gelijk aan de netto schuldquote. Ook hier geldt dat een laag (of negatief) percentage gunstig is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn gefinancierd met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Het geeft inzicht in de mate waarin de OD Twente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de organisatie. Een solvabiliteit boven 20% wordt als gezond beschouwd. Onze solvabiliteit is hoger dan dit percentage, waardoor de organisatie als gezond beschouwd kan worden.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de bijdragen van de deelnemers. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Daarbij vergelijken we de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Ons percentage is 0%, waardoor structurele baten toereikend zijn aan de structurele lasten, maar de structurele ruimte binnen de exploitatie is nihil.

Bijlage 7

Productiviteitsnorm	Uren per fte
Beschikbare tijd	1.872
Wettelijk verlof	144
Bovenwettelijk verlof	57,6
Feestdagen	50,4
Bruto beschikbaar aantal uren	**1.620**
Ziekteverzuim 4%	65
Netto beschikbaar aantal uren	**1.555**
Indirect productief 12,5%	195
Productief	**1.360**
Afgerond productief	**1.360**
Aantal uren indirect productief per week	*4,5*

Stijging uurtarief	Tarief in €
Uurtarief 2026	**€ 113,59**
Indexaties (lonen 3,39%, prijsindex 2,20%)	€ 4,34
Toevoeging woonwerk vergoeding	€ 1,49
Toename uren advies en meerjarige opdracht Enschede	€ -1,26
Uurtarief 2027	**€ 118,17**

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlage

Voorwoord 2
Programmabegroting 3
Financiële begroting 11
Paragrafen 16
Bijlagen 21

COLOFON

odtwente.nl

Lay-out studio SIEN